

Bildande av naturreservatet Täxberg i Mora kommun

Beslut

Länsstyrelsen i Dalarnas län beslutar med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken att förklara det område som avgränsats på bifogad karta, bilaga 2, som naturreservat. Området omfattar cirka 126 hektar och består av löv- och tallsuccessioner uppkomna efter brand. Reservatets namn ska vara Täxberg. Reservatets slutliga gränser utmärks i fält.

Länsstyrelsen fastställer samtidigt skötselplanen, enligt bilaga 4, med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken. Naturvårdsförvaltare ska vara Länsstyrelsen i Dalarnas län.

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Täxberg
Kommun	Mora
Län	Dalarna
Natura 2000-beteckning	Ingår ej i nätverket
Församling/socken	Mora
Naturgeografisk region	På gränsen mellan Kuperad sydlig boreal region samt Vågig bergkullterräng.
Fastigheter	Öna S:47 (privat ägo)
Areal (ha)	Total areal: 125,6 hektar Landareal: 125,4 hektar Produktiv skogsmark: 120,9 hektar

Syfte med naturreservatet

Skydda och återställa värdefulla naturmiljöer och livsmiljöer för skyddsvärda arter

I detta reservat är det främst lövbrännemiljöerna som är viktigast att bibehålla och underhålla. Syftet är att genom naturvårdsbränning se till att säkerställa områden som representerar skogstillstånd där brand är en del av den naturliga dynamiken i ett skogslandskap. I vissa områden ska ringbarkning och borthuggning av gran ske för att förlänga livslängden på lövbestånden. Dessutom är syftet att påskynda framskapandet av höga naturvärden i områden där naturvärdena idag är låga.

Bevara biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer

Syftet med naturreservatet är att bevara den naturskogsartade skogen och andra ingående naturtyper med höga naturvärden utan att möjligheterna till naturvårdande skötselåtgärder och naturvårdsbränning inskränks. Syftet är också att bevara förekomster av rödlistade arter i livskraftiga bestånd.

Tillgodose behov av områden för friluftslivet

Inom ramen för syftet ska naturreservatet även stödja allmänhetens möjligheter till friluftsliv och naturupplevelser samt ge möjlighet till vetenskaplig forskning.

Syftet ska uppnås genom:

Föreskrifter för området

Områdets skyddsvärda naturmiljöer och arter bevaras genom föreskrifter som förhindrar skogsbruk och exploatering av den känsliga miljön i området. Områdets kvalitéer som vildmark och besökarnas upplevelser av stillhet och orördhet säkerställs.

Skötselåtgärder i enlighet med skötselplan

Naturvårdande åtgärder i form av naturvårdsbränning, ringbarkning och uthuggning av gran genomförs i området. För att förenkla för besökare anläggs en vandringsled i området.

Information

Information om området ska finnas både på länsstyrelsens webbsida och på skyltar vid reservatet.

Skäl för beslut

Prioriterade bevarandevärden

Naturvärdena i Tåxberg är uppkomna efter en stor skogsbrand 1888, den så kallade Lådebrännan. I den mycket blockiga ostslutningen är lövinslaget stort. Det finns gott om äldre löv efter den senaste branden, och de signalarter som finns i området är framförallt knutna till levande, döende och döda lövträd.

I söder har istället tall vuxit upp efter den senaste branden. Där finns idag ett självgallrande stavatallbestånd, en tät klenstammig tallföryngring.

I väster är naturvärdena inte fullt lika höga, men det finns grupper av gammal asp med höga naturvärden i sluttningen.

Miljökvalitetsmål

Naturreservatet utgör ett led i arbetet med att uppnå de av riksdagen antagna miljökvalitetsmålen Levande skogar och Ett rikt växt- och djurliv.

Motiv för bildande av naturreservat

Skyddsform

Verksamheter som kan utgöra hot mot områdets naturvärden är främst skogsbruk och exploateringsföretag av olika slag. Områdets naturvärden är sådana att de kräver ett omfattande och långsiktigt skydd samt skötsel för att bevaras och utvecklas. Detta skyddsbehov tillgodoses bäst genom bildande av naturreservat.

Avvägning mellan allmänna och enskilda intressen

Med hänsyn till områdets värden och naturreservatets syften kommer pågående markanvändning att avsevärt försvåras. Länsstyrelsen bedömer att områdets värden bäst ges ett långsiktigt skydd genom bildande av naturreservat. Föreskrifterna är anpassade till naturreservatets syften och värden. De är främst avsedda att begränsa skador på mark samt växt- och djurliv. Vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap 25 § miljöbalken finner Länsstyrelsen att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Beslutet är förenligt med hushållningsbestämmelserna för mark och vattenområden enligt 3 kap. miljöbalken.

Planeringsbakgrund

Området finns utpekad i Mora kommuns översiktsplan som ett område med höga natur- och friluftslivsvärden. Reservatet ligger inom Hemuls skogliga värdestrakt för tall. Delar av området är klassat som nyckelbiotop. Östra delarna berörs av Siljansområdets riksintresse för friluftsliv 3 kap MB och rörligt friluftsliv 4 kap MB.

Reservatsföreskrifter

För att säkerställa syftet med reservatet förordnar Länsstyrelsen att nedan angivna föreskrifter ska gälla. Föreskrifterna gäller utöver vad som gäller enligt lag eller annan författning.

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för de åtgärder som behövs för att nå syftet med reservatet och som anges i skötselplanen. Detsamma gäller för uppföljning av bevarandemål. Vidare ska föreskrifterna heller inte utgöra hinder för normalt underhåll av vägar.

A Föreskrifter enligt 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden.

I naturreservatet är det förbjudet att:

1. anordna upplag, gräva, schakta, dika, dämna eller på något sätt skada mark eller vatten
2. avverka skog och utföra skogsvårdande åtgärd samt att upparbeta och ta bort dött träd eller vindfälle
3. gödsla, återföra aska eller använda bekämpningsmedel
4. framföra motordrivet fordon i terrängen, gäller både barmark och snötäckt mark, med följande undantag:
 - Transportera ut älg, björn, större hjortvilt eller vildsvin med fordon som inte ger skador på mark eller vegetation.
 - För tjänstemän i sjukvårds-, polis- eller räddningsärenden. Insatsen ska omgående anmälas till länsstyrelsen
5. plantera in växter eller djur
6. anlägga mark- eller luftledning, uppföra ny byggnad, mast eller annan anläggning inklusive jakttorn och jaktpass, med följande undantag:
 - jaktpass av naturmaterial får uppföras men sikt- och skjutgator får inte röjas.
7. bedriva jakt med fälla och snara, med följande undantag:
 - jakt med minkfällor är tillåtet.
8. utfodra djur, lägga ut åtel eller vidta andra åtgärder för att locka/samla djur till vissa platser.
9. upplåta korttidsjakt inom naturreservatet.
10. utan Länsstyrelsens tillstånd sprida kalk

B Föreskrifter enligt 7 kap 6 § miljöbalken om förpliktelser för ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheter att tåla visst intrång.

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktigas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet:

1. utmärkning av reservatet, uppsättning av informationstavlor samt anläggning och underhåll av leder som framgår av karta, bilaga 3.
2. skötsel av naturreservatet genom naturvårdsbränning inom skötselområde 1, ringbarkning och borthuggning av gran i område inom skötselområde 1, som framgår av karta, bilaga 3.
3. undersökningar för uppföljning av skötselplanen och reservatets syfte.

C Föreskrifter enligt 7 kap 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom reservatet samt om ordningen i övrigt inom reservatet.

Föreskrifterna under punkten C gäller även fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet när de inte utnyttjar sin rätt att bruka fastigheten

I naturreservatet är det förbjudet att:

1. skada växande eller döda – stående eller omkullfallna – träd, stubbar och buskar
2. framföra motordrivna fordon i terrängen, gäller både barmark och snötäckt mark.

Utan Länsstyrelsens tillstånd:

3. gräva upp växter, plocka mossor, lavar och vedlevande svampar eller samla in djur (till exempel insekter)
4. genomföra eller bedriva tävlingar, lägerverksamhet och andra större eller återkommande organiserade arrangemang.

Motiv till föreskrifter, undantag mm

A. I *punkterna A1; A3-A6; A10; C1; C2; och C3* förbjuds åtgärder som kan skada djur, växter eller strukturer som är viktiga för att områdets naturvärden ska bibehållas eller uppnå gynnsam bevarandestatus. För punkt A1 bör dispens kunna medges för provtagningar av jordlager och berggrund, under förutsättningar att denna åverkan inte annat än obetydligt påverkar de värden som reservatet syftar till att bevara. I punkt A3 framgår det att man inte får sprida aska i reservatet. Förbudet avser askåterföring av biobränsle och gäller inte spridning av kremningsaska, då detta anses ha försumbar påverkan på naturmiljön.

I *punkt A2* förbjuds alla former av avverkningar och skogsskötselåtgärder, vilket är en förutsättning för att områdets värden ska bibehållas. Denna föreskrift innebär att bestämmelserna i skogsvårdslagen och Skogsstyrelsens föreskrifter om bekämpning av skadeinsekter och tillvaratagande av skadad skog inte ska gälla inom naturreservatet. Uppkommer insektskador på skog i anslutning till naturreservatet som en följd av att åtgärder för insektsbekämpning inte vidtagits inom reservatet ska frågan om ersättning bedömas enligt skadeståndsrättsliga regler.

Punkterna A4 och C2 reglerar terrängkörning. Terrängkörning med motordrivna fordon ger vegetations- och markskador, särskilt om tunga fordon används eller om körning sker i våtmarker, vilket skadar den biologiska mångfalden och minskar upplevelsen av ett orört område. Förbränningsmotordrivna fordon orsakar även buller och avgasutsläpp, vilket stör både friluftsliv och djurlivet. Undantag för uttransport av älg, björn, större hjortvilt och vildsvin bedöms kunna ske med fordon som inte skadar den biologiska mångfalden samtidigt som omfattningen är så begränsad att friluftslivet, vid avvägning mot jaktintresset, får tåla eventuella störningar. De undantagna djuren överensstämmer med de som även undantas i terrängkörningslagen. För att minimera skador på mark och vegetation är det viktigt att körning begränsas till torra eller frusna marker. Tyngre hjulgående traktorer ger ofta mark- och vegetationsskador. Bandgående älgdragare eller liknande rekommenderas. Om uppföljningen visar att markskador från uttransport av vilt åsamkar för stora skador, bör föreskriften skärpas.

Punkten A6: Olika typer av anläggningar inklusive eventuellt behov av markarbeten och vägar för uppförande och underhåll skadar den biologiska mångfalden och minskar påtagligt upplevelsen av ett "orört" område. Undantag medges för enklare jaktpass som till material och utförande är anpassat till platsen och "smälter" in i naturen. Materialet ska utgöras av dittransporterat material. Taköverbyggnad får under jakten bestå av en

presenning men denna får ej permanent vara kvar i skogen. Nya jakttorn får inte uppföras, dock får gamla stå kvar om de underhålls.

Punkterna A7-9 reglerar jakt inom naturreservatet. Jakt tillåts på samtliga jaktbara arter, framförallt eftersom reservatet är litet.

Punkt A7 förbjuder jakt med fällor och snara. Jakt med fällor bedöms ej vara av samma starka intresse som annan jakt, utan bedrivs främst i bestandsreglerande syfte. Utgångspunkten bör därför vara att endast tillåta jakt med fällor om det finns skäl att reglera specifika arter. Utestående fällor minskar också upplevelsen av ett "orört" område och kan upplevas negativt av friluftslivet. Undantag för minkfällor medges för att minkjakt är motiverad ur naturskyddssynpunkt och att fällfångst är den enda realistiska jaktmetoden. Även slagfällor är tillåtna vid minkjakt eftersom naturvårdsnyttan bedöms större än risken att enstaka individer av andra arter dödas.

Punkt A8 motiveras med att utfodring (åtling) av vilt medför att djur koncentreras till området kring utfodringsplatsen. Lokalt skadas vegetationen vid foderplatsen genom tramp, foderspill, en viss gödsling av marken, samt ett ökat betestryck på unga lövträd i området. Detta är inte önskvärt inom naturreservat. Det är dock tillåtet att lämna kvar den urtaga älgräntan efter skjuten älg liksom att mata småfåglar. Det är också tillåtet att sätta ut saltsten.

Punkt A9 motiveras med att jaktutövarna inom naturreservatet ska ha en ingående kunskap om områdets naturvärden/skyddsbehov och vilka hänsyn som behövs vad gäller bland annat jaktens omfattning och utövning. Jaktgäster accepteras endast om de medföljer nyttjanderättsinnehavare – det vill säga de ska bedriva jakt tillsammans.

B Punkterna B 1 – B 3 medger att vissa åtgärder får vidtas i reservatet. Länsstyrelsen bedömer att nyttan med dessa åtgärder är avsevärd. De delar som är i restaureringsbehov kräver åtgärder för att höga naturvärden ska uppnås eller bibehållas. Information om reservatet samt anläggningar för friluftslivet bedöms idag ofta som högst angeläget för att tillmötesgå det rörliga friluftslivet. Forskning och uppföljning ingår som en naturlig del i reservat av denna karaktär.

C Punkterna under C inskränker allmänhetens nyttjande av området

C1. Skogens träd är grunden för reservatets värde och får inte skadas. Matsvamp och bär får givetvis plockas i reservatet.

C2. Fordonstrafik utanför skogsbilvägen skulle utgöra en allvarlig störning och medföra slitageskador.

C3. Förekomsten av ett flertal värdefulla, ofta rödlistade, organismer motiverar skydd mot sådan plockning och insamling som kan inverka menligt på berörda populationer. Det är dock angeläget att undersökningar och insamlingar som förbättrar kunskapen om reservatets organismvärld kan ske. Normalt bör sådana undersökningar kunna medges under förutsättning att de har ett allmänt intresse, att undersökningsmetoden inte orsakar bestående skada och att resultaten tillgängliggörs.

C4. Fler besökare i reservatet är normalt positivt. Olika organiserade arrangemang kan dock, om de bedrivs i olämplig omfattning, på olämpligt sätt, på olämplig plats eller under olämplig tid, störa andra besökare och negativt påverka naturmiljön. För att kunna inrikta den organiserade verksamheten till en hållbar och miljöanpassad sådan, krävs därför tillstånd av länsstyrelsen enligt punkt C4. Länsstyrelsen kan då ställa villkor och anvisa passande plats etc. En orienteringskarta täcker området och det används emellanåt för tävlingar. Detta bedöms inte skada naturreservatet under förutsättning att aktiviteten följer föreskrifterna i övrigt. Tillstånd för orienteringstävlingar bör normalt beviljas, dock är det olämpligt att ha tävlingar i området under den säsong när djuren har ungar.

Det är tillåtet att tälta i reservatet och att elda under förutsättning att man tar hänsyn och inte stör häcknings- och spelplatser och inte skadar växande eller döda träd. Vill man inte ta med sig egen ved går det bra att plocka torra kvistar från marken. Däremot får man till exempel inte elda med delar av torrakor och stubbar eller liggande döda träd, så kallade lågor.

Ärendets handläggning

Naturvärdena vid Täckberg uppmärksammades i Naturvårdsprogram för Kopparbergs län som utkom 1988. Under arbetet med Djustjärnsmyrarnas naturreservat framkom önskemål från en av markägarna inom det reservatet, Öna gemensamhetsskog, att naturreservat även skulle instiftas på deras mark även vid Täckberg. Varpå processen att bilda ett naturreservat vid Täckberg inleddes 2007.

Ett beslutsförslag skickades ut på remiss under våren 2014.

Sveriges Geologiska Undersökning inkom i sitt remissvar med önskemål om att öppna upp för provtagning av jordlager och berggrund inom reservatet. Här har Länsstyrelsen gjort ett tillägg under motiven till föreskrifterna och som underlättar ett dispensförfarande för sådana aktiviteter.

Miljökontoret i Mora Orsa kommuner har svarat på remissen och framför att de inte har några synpunkter på det bifogade förslaget.

Friluftsförbundet Mora Orsa ser mycket positivt på bildandet av reservatet. Informationsskyltar och anläggande av leder stimulerar ett ökat friluftsliv.

Jägareförbundet Dalarna framför i sitt remissvar att de är positiva till att skydda naturområden som är skyddsvärda. Deras uppfattning är dock att syftet med reservatet inte motiverar det förbud mot åtling som anges i beslutet. Länsstyrelsen framhåller att syftet med reservatet är att gynna lövträd, vilka är extra utsatta för viltbete vilket motiverar förbudet mot åtling. Även om åtling endast i ringa utsträckning skulle locka till sig mer vilt så kan deras påverkan på lövuppslaget inom reservatet fortfarande vara betydande.

Upplysningar

Dispens från föreskrifter mm

Om det finns särskilda skäl får Länsstyrelsen med stöd av 7 kap 7 § miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter för naturreservatet.

Kungörelse

Beslutet kungörs på det sätt som gäller för författningar i allmänhet. Beslutet delges sakägarna enligt sändlista med delgivningskvitto.

Föreskrifterna enligt 7 kap 30 § miljöbalken träder i kraft omedelbart, även om beslutet överklagas.

Överklagan

Beslutet kan överklagas till Regeringen, Miljödepartementet, se bilaga 5 (formulär 6).

Beslutande

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Maria Norrfalk.

I den slutliga handläggningen deltog även rättsenhetens Gunilla Garbergs kulturmiljöfunktionens Agneta Jonsson, planenhetens Inger Friman, funktionssamordnare Jemt Anna Eriksson, och naturskyddshandläggare Fredrik Enoksson, den sistnämnde föredragande.

Maria Norrfalk

Fredrik Enoksson

Bilagor:

Bilaga 1	Översiktskarta
Bilaga 2	Beslutskarta
Bilaga 3	Skötselplanekarta
Bilaga 4	Skötselplan
Bilaga 5	Överklagningsformulär (markägare och sakägare)

Sändlista: (markägare och sakägare)

Öna Viltvårdsområde c/o Gunnar Rombin Gärdesvägen 25 792 33 MORA

Öna gemensamhetsskog samfällighetsförening c/o Gunilla Spjotgard Millåkersgatan 19,
792 31 Mora

Skogsstyrelsen, Tallvägen 2, 79252 mora

Naturvårdsverket, 106 48 STOCKHOLM

Kopia för kännedom till:

Mora Orsa Miljökontor, Box 23, 794 21 Orsa

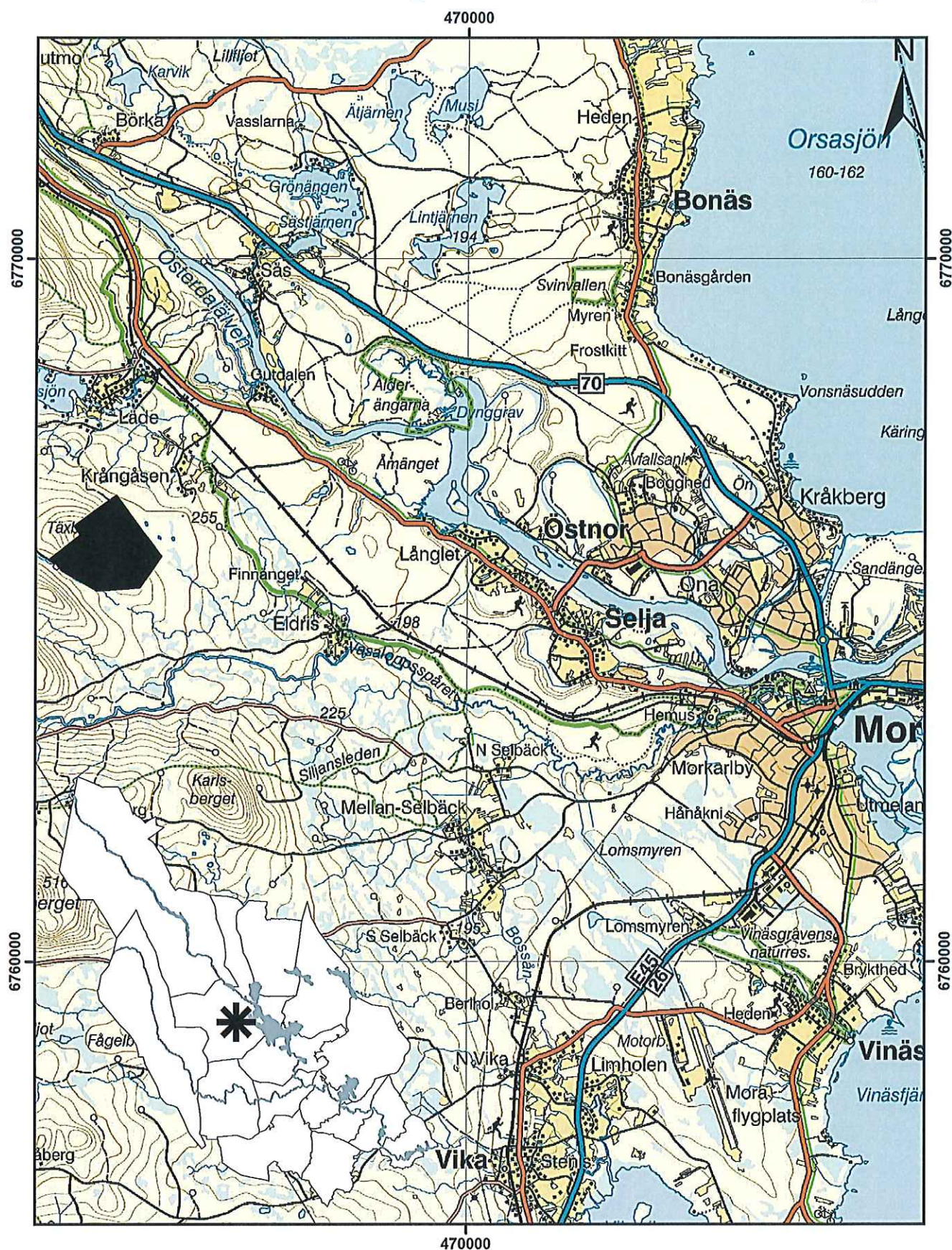
Jägareförbundet i Dalarna, Krontallsvägen 10, 791 55 Falun

Sveriges Geologiska Undersökning, (Skickas som e-post till sgu@sgu.se, inklusive shapefil)

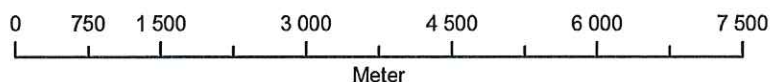
Friluftsförbundet c/o Lotta Stålkjint Mora-Orsa Koppargränd 13, 79430 Orsa

Naturskyddsföreningen i Dalarna via E-post: Kansli.dalarna@naturskyddsforeningen.se

IFK Mora Orienteringsklubb med e-post till Lars Ambrosiusson:
lars.ambrosiusson@skogsstyrelsen.se

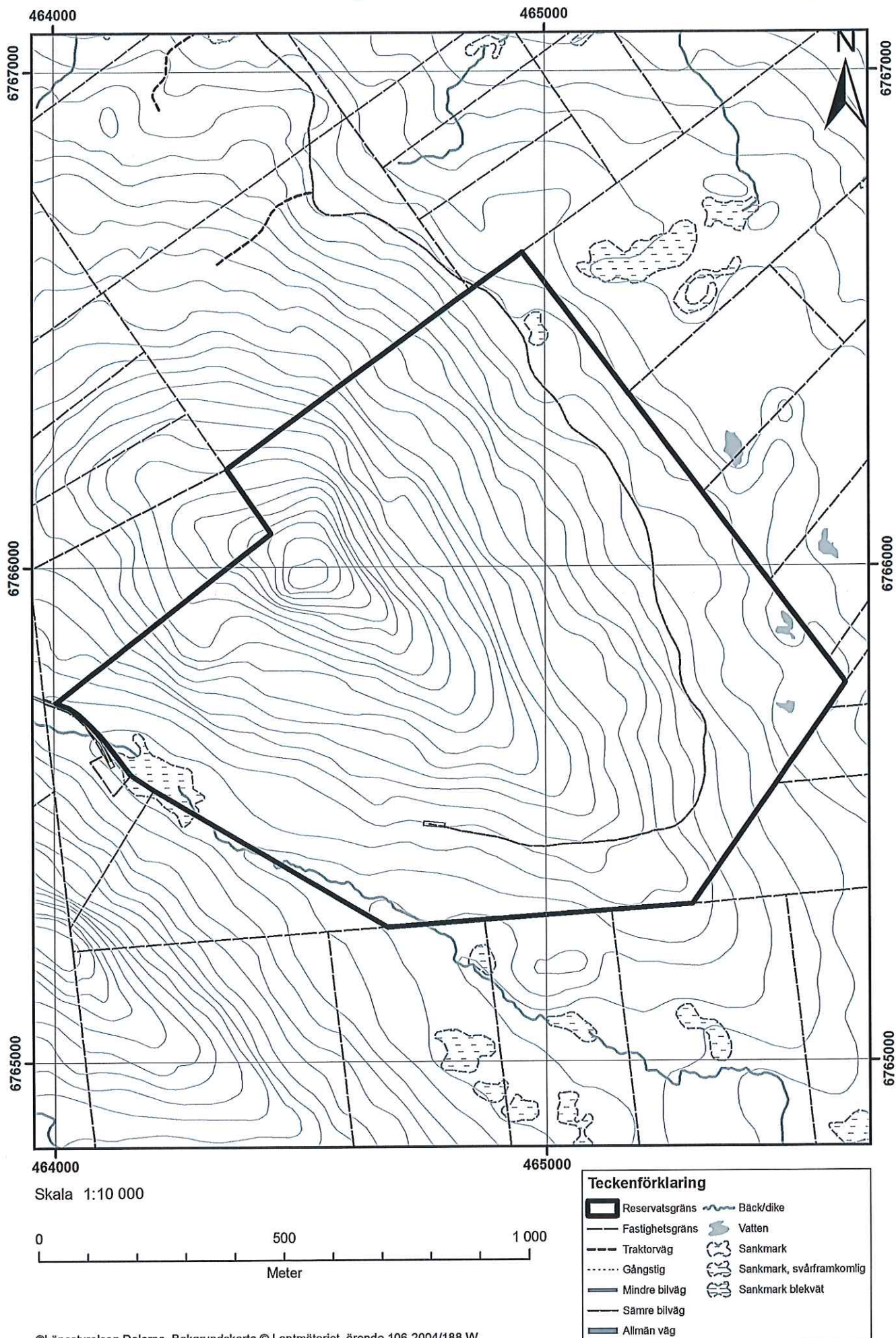
Skala 1:75 000

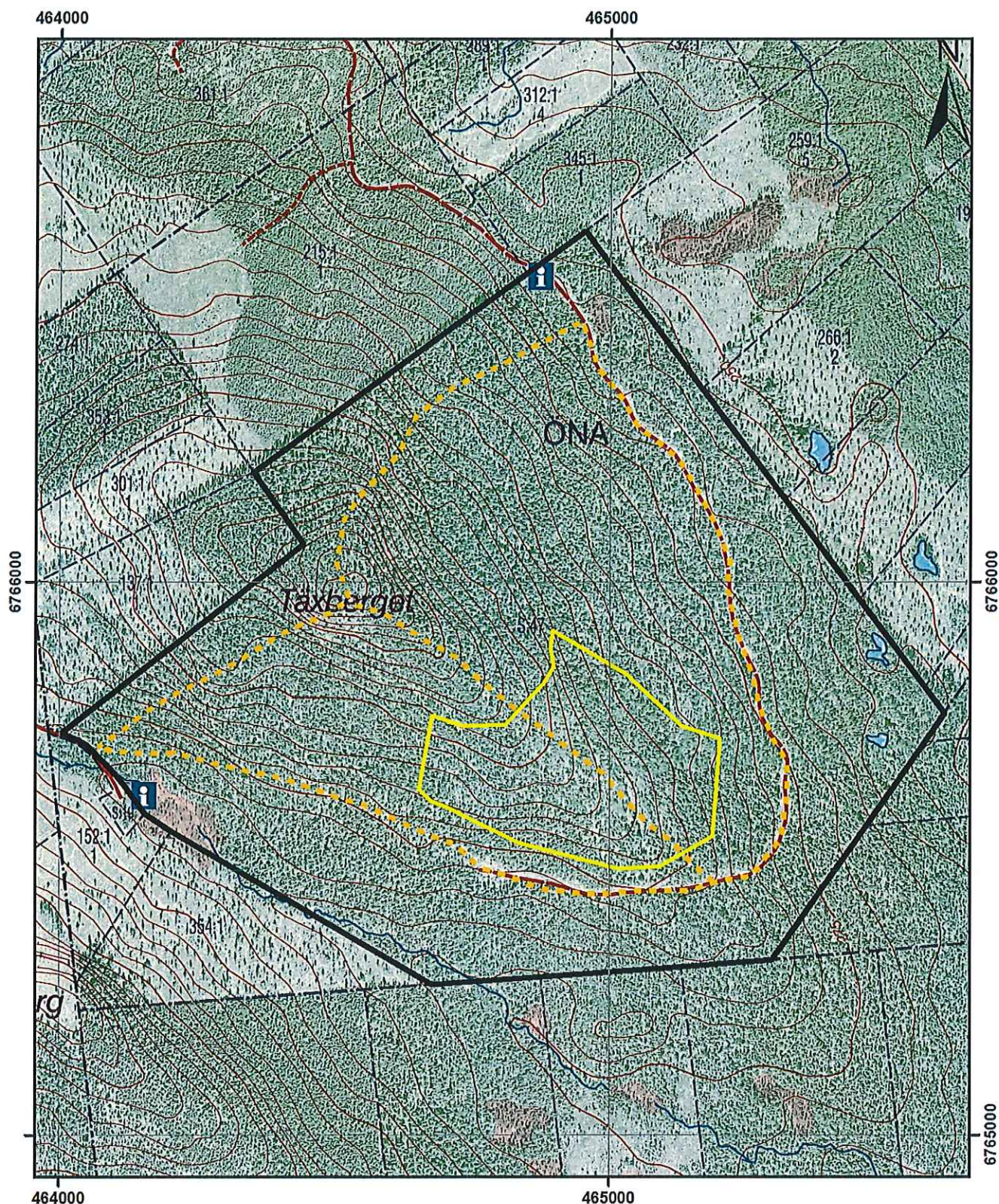

Teckenförklaring
 Täxberg naturreservat

Beslutskarta Täxbergs naturreservat

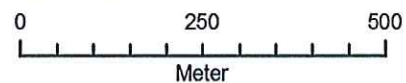
Bilaga 2

Teckenförklaring

- Skötselområde 1
- Område med lövbestånd där huggning och ringbarkning av gran kan ske
- Informationstavla
- Vandringsled

Skala 1:10 000

Skötselplan för naturreservatet Täxberg

Lövbrännemiljö i Täxbergs naturreservat

Foto: Fredrik Enoksson

Innehåll

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET TÄXBERG	1
BESKRIVNINGSDDEL	3
1. Beskrivning av bevarandevärdena	3
1.1 Administrativ data	3
1.2 Beskrivning av området	4
1.3 Källförteckning	7
PLANDEL	8
2. Avvägningar mellan bevarandevärden	8
2.1 Syfte med naturreservatet	8
2.2 Prioritering mellan bevarandevärden	9
3. Skötselområden med bevarandemål och åtgärder	9
4. Jakt och fiske	13
5. Dokumentation och uppföljning	13
6. Revidering av skötselplanen	13
7. Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder	13
8. Skötselplanekarta	14

Beskrivningsdel

1. Beskrivning av bevarandevärdena

1.1 Administrativ data

Namn	Täxberg
Län	Dalarna
Kommun	Mora
NVR id	2014808
Markslag: <i>(uppdelning enligt Naturvårdsverkets rapport nr 5391)</i> Skattat från satellitdata enligt "KNAS"	
Tallskog	80,9 hektar
Granskog	6,4 hektar
Barrblandskog	23,1 hektar
Barrsumpskog	0,3 hektar
Lövblandad barrskog	10,1 hektar
Sumpskogsimpediment	0,1 hektar
Övriga skogsimpediment	3,6 hektar
Våtmark	0,8 hektar
Sjöar och vattendrag	0,2 hektar
Totalt	125,6 hektar
Bebyggelser och anläggningar	Inga kända byggnader förekommer i reservatet. En skogsbilväg är inbruten i området.

1.2 Beskrivning av området

1.2.1 Geovetenskap

Reservatet ligger ovanför den nivå som havet som högst nådde efter senaste istiden, alltså ovanför högsta kustlinjen. Jordarten i området domineras nästan helt av morän. Toppen av Täxberget består av berg med ett tunt eller osammanhängande jordtäckte av främst morän. Åsen som går ner från berget i sydöstlig riktning utgörs av en drumlin. Drumliner utformas i isens rörelseriktning och bildar en svans av morän bakom en kärna av grus eller berg, i detta fall Täxberget. Reservatet är bitvis mycket blockigt. Under våtmarken i reservatets västra del har det bildats torv.

Berggrunden i området består av en jämnkornig granit. En diabasgång löper genom eller strax utanför området.

1.2.2 Biologi

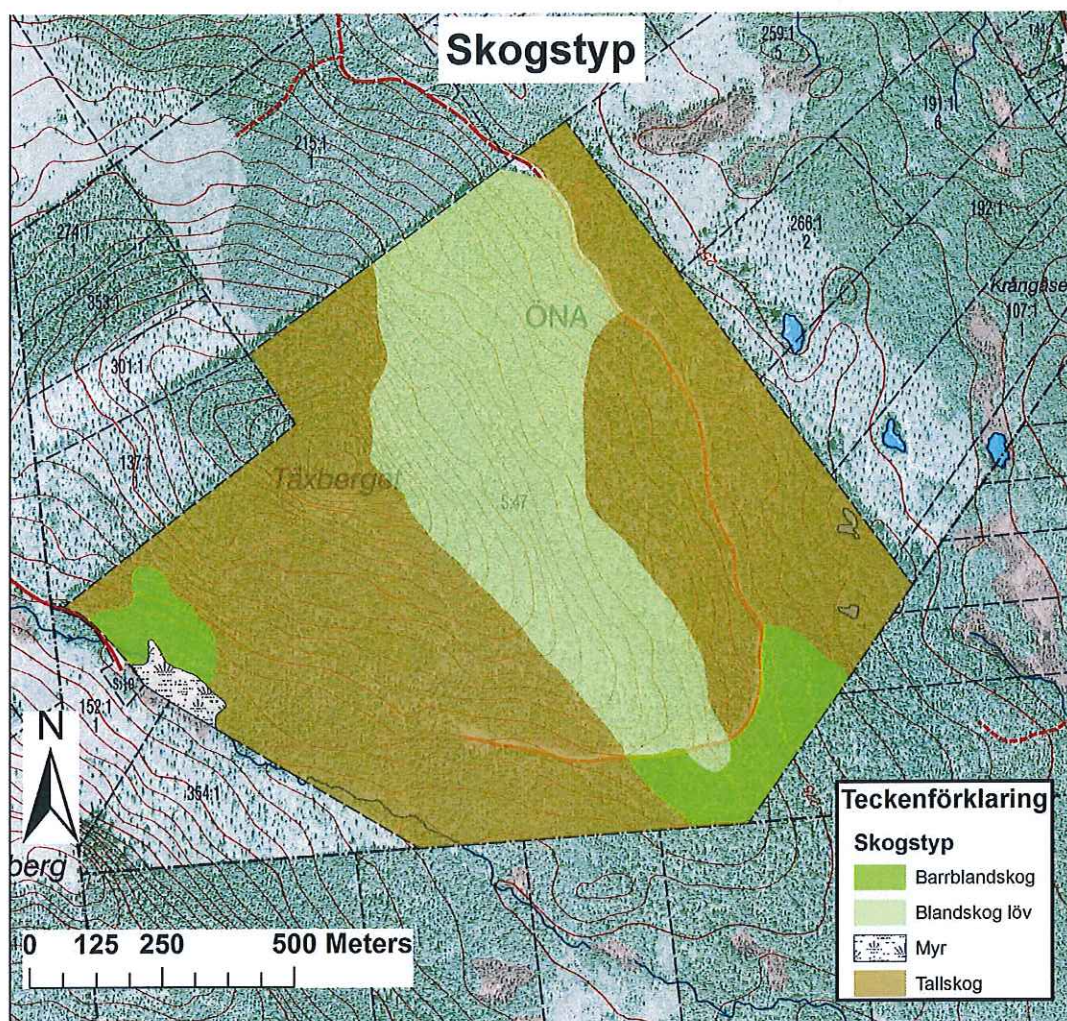
Skogen i reservatet är uppkommen efter en stor skogsbrand som härjade år 1888, den så kallade Lädebrännan. Reservatet domineras av äldre barrskog, mest tall, med ett bitvis stort inslag av björk, asp och andra lövträd.

De flesta hotade arter och signalarter som hittats i området (se tabell 1) indikerar höga värden kopplade till lövträden i området. Skinnlav, stuplav, korallblylav, lunglav och gelélavar växer på levande äldre asp och sälg, medan rävtickan är en vitrötare som växer på döda eller döende lövträd. Undantaget är den violettgrå tagellaven som växer på gran. Arterna är spridda över reservatet och hittas där det finns lämpliga substrat i form av gamla eller döda lövträd.

Den östra sluttningen är reservatets kärnområde, med störst andel löv. Närmast toppen, växer en bördig blandskog med rikligt med gammal asp och sälg. Längre ner i sluttningen minskar bördigheten något och andelen tall ökar. Det är mycket blockigt i sluttningen ner mot skogsvägen. Längst ner mot skogsvägen och öster om den dominerar tall, men det finns grupper av framförallt asp i ganska stor mängd. I sydost är marken fuktigare och det finns inslag av gräs och örter, bland annat ormbär, i den annars steniga omgivningen. I söder finns idag ett självgallrande stavatallbestånd, en tät klenstammig tallföryngring.

Sydvästsluttningen har gott om grupper med döende asp, däremellan är dock naturvärdena inte lika höga som i östsluttningen. Ett eller ett par träd som överlevt 1888 års brand finns här.

På toppen av berget växer en gallrad tallskog med låga naturvärden. Genom att låta tallarna åldras kommer dock även denna del av reservatet att med tiden utveckla naturvärden. En bränning skulle öka naturvärdena här snabbare genom att skada och döda enskilda tallar.

Dominerande skogstyper inom reservatet.

Artfynd

Art	Vetenskapligt namn	Kategori
Violettgå tagellav	<i>Bryoria nadvornikiana</i>	1, NT
Skinnlav	<i>Leptogium saturninum</i>	2
Stuplav	<i>Nephroma bellum</i>	2
Korallblylav	<i>Parmeliella triptophylla</i>	2
Gelélavar	<i>Collema spp</i>	2
Lunglav	<i>Lobaria pulmonaria</i>	1, NT
Rävticka	<i>Inonotus rheades</i>	2
Mindre flugsnappare	<i>Ficedula parva</i>	1, NT

Tabell 1. Fynd av rödlistade, signalarter och Natura 2000-arter. Någon riktad artinventering har dock inte gjorts i området.

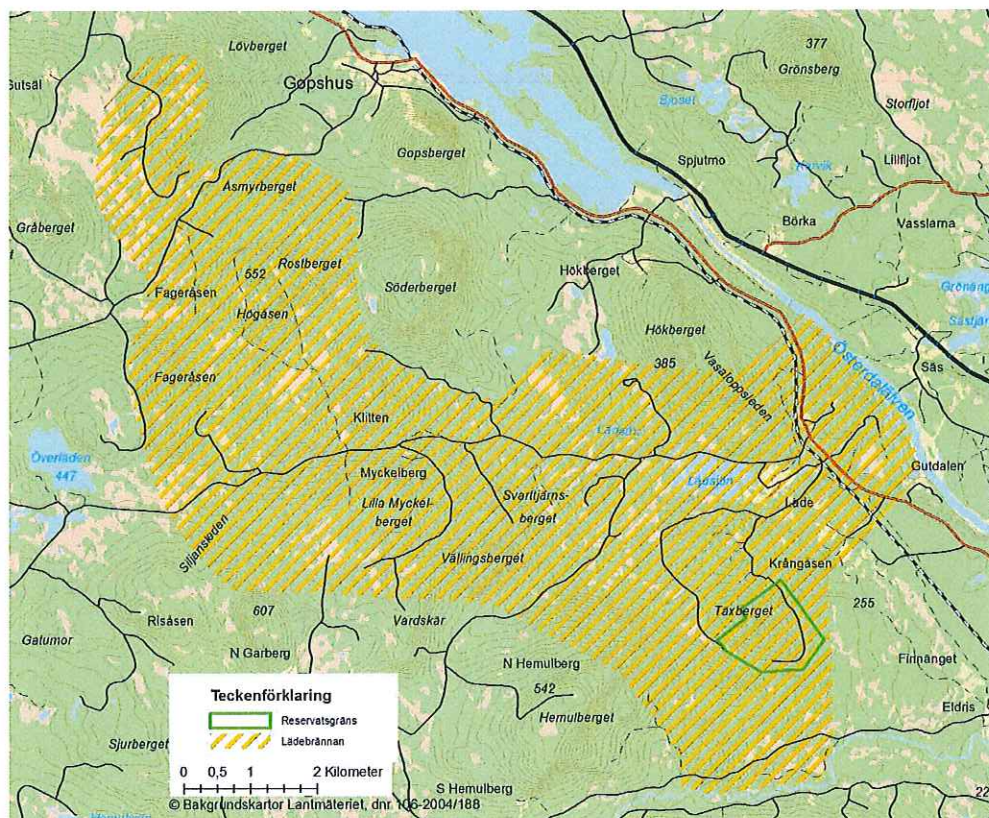
Kategorier:

1 Rödlistade arter enligt ArtDatabanken 2010. (RE) Försvunnen, (CR) Akut hotad, (EN) Starkt hotad, (VU) Sårbar, (NT) Missgynnad, (DD) Kunskapsbrist.

2 Signalarter enligt Skogsvårdsstyrelsen. (S)

1.2.3 Historik

Vid midsommartid år 1888 startade en stor skogsbrand som kom att brinna över 4500 hektar. Mycket av skogen dog, och de branddödade träden avverkades i stor utsträckning för kolning. Spår efter en kolmila finns i den västra delen av reservatet. Under första världskriget bröt man också stubbar på brandfältet. Av den gamla skogen finns alltså få spår kvar även om en och annan brandskadad gammal tall går att hitta. På stora delar av brandfältet tog ljungheden över, men i Tåxbergs blockiga sluttning växte en lövbränna upp med mängder av asp, sälg, rönn och björk. Det är denna lövrikedom som utgör de stora naturvärdena i naturreservatet.

Den streckade markeringen visar de ungefärliga yttergränserna för det område som brann 1888. Tåxberg ligger i det sydöstra hörnet, markerat med grönt.

Kvar efter den stora skogsbranden finns ett tjockt lager kol lagrat i marken.

1.2.4 Jakt och övrigt friluftsliv

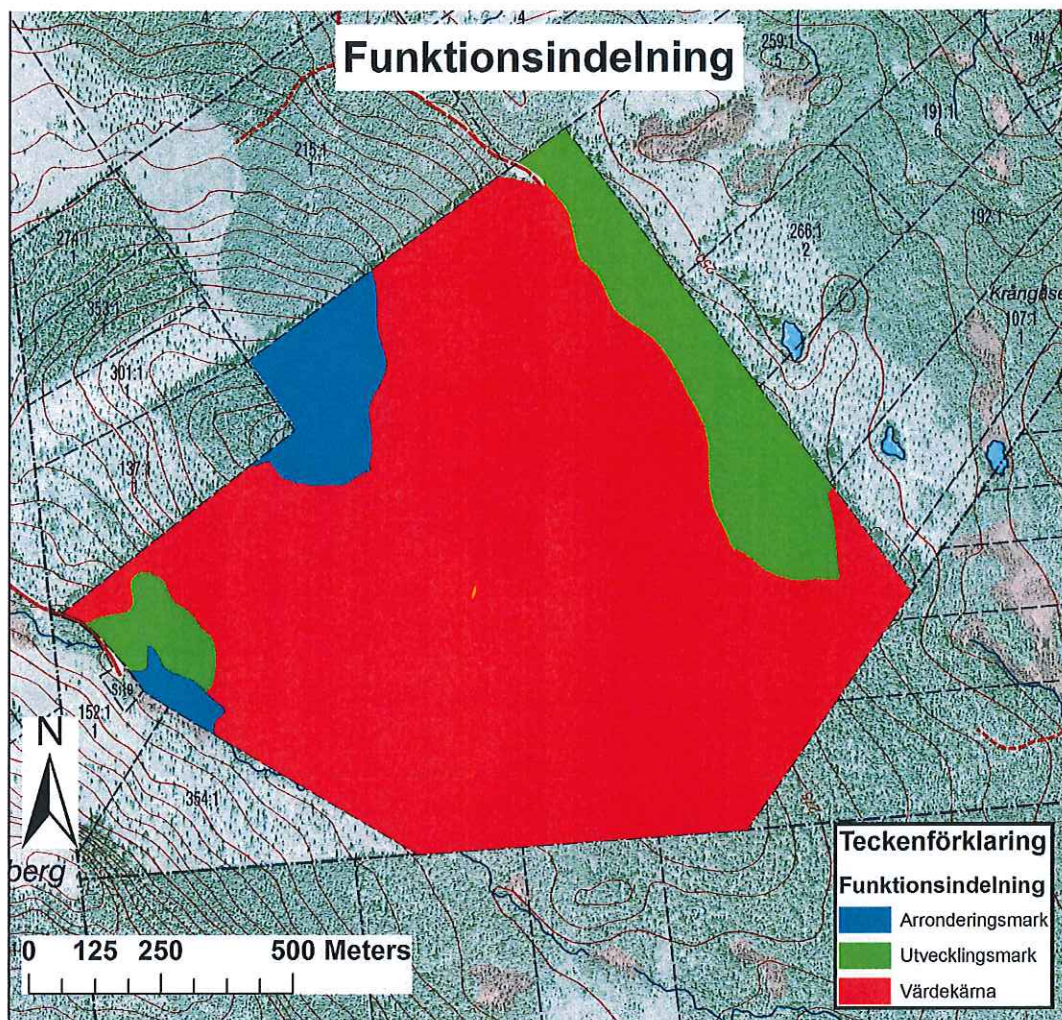
Länsstyrelsen har inte kännedom om området används för friluftsliv i någon särskild omfattning. Det finns dock en orienteringskarta över området och emellanåt arrangeras tävlingar i området. Reservatet har potential att locka besökare på grund av de fina lövmiljöerna och den storslagna utsikten från toppen.

1.3 Källförteckning

- Kartering av skyddade områden: kontinuerlig naturtypskartering, Naturvårdsverkets rapport nr 5391. Stockholm 2004.
- Hotflex. Länsstyrelsen i Dalarnas databas av fynd av hotade eller skyddsvärda arter.
- Regional underlagsmaterial (RUM). Digitala kartunderlag som redovisar statens anspråk när det gäller användningen av vissa mark- och vattenområden inom olika sektorer av den fysiska planeringen
- Sveriges Geologiska Undersökning. 2013: Jordarter 1:100 000 – 1:250 000 – Databas.
- Sveriges Geologiska Undersökning. 2014: Berggrund 1:250 000 – Databas.

Plandel

En stor del av området är idag klassat som värdekärna där man bör vara mer restriktiv med dispenser och tillstånd till verksamheter som kan skada naturvärdena.

Klassificering av områdets delar enligt Naturvårdsverkets riktlinjer för värdebedömning.

2. Avvägningar mellan bevarandevärden

2.1 Syfte med naturreservatet

Skydda och återställa värdefulla naturmiljöer och livsmiljöer för skyddsvärda arter

I detta reservat är det främst lövbrännemiljöerna som är viktigast att bibehålla och underhålla. Syftet är att genom naturvårdsbränning se till att säkerställa områden som representerar skogstillstånd där brand är en del av den naturliga dynamiken i ett skogslandskap. I vissa områden ska ringbarkning och borthuggning av gran ske för att förlänga livslängden på lövbestånden. Dessutom är syftet att påskynda framskapandet av höga naturvärden i områden där naturvärdena idag är låga.

Bevara biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer

Syftet med naturreservatet är att bevara den naturskogsartade skogen och andra ingående naturtyper med höga naturvärden utan att möjligheterna till naturvårdande skötselåtgärder och naturvårdsbränning inskränks. Syftet är också att bevara förekomster av rödlistade arter i livskraftiga bestånd.

Tillgodose behov av områden för friluftslivet

Inom ramen för syftet ska naturreservatet även stödja allmänhetens möjligheter till friluftsliv och naturupplevelser samt ge möjlighet till vetenskaplig forskning.

2.2 Prioritering mellan bevarandevärden

Naturreservatet är främst avsatt för att säkerställa och utveckla de biologiska värdena, varför nya leder och andra anordningar för friluftslivet endast får lokaliseras på ett sätt så att biologiska värden inte äventyras. Då naturreservatet ligger nära bebyggelse och har en fin utsikt över omgivande trakter finns dock goda skäl att främja besök i området.

Naturreservatets värden är kopplade till skog som uppkommit efter en stor skogsbrand. Den mänskliga aktiviteten har varit hög i området med skogsbruk på vissa delar samt att man tog tillvara stor del av träden som blev kvar efter den stora branden avverkades för kolning. De värden som uppstått har därmed inte någon lång kontinuitet historiskt sett. För att öka värdena kan åtgärder göras för att främja lövföryngring i de delar som har lägre naturvärden. Åtgärderna ska följa skötselplanen.

3. Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

Reservatet omfattar ett geografiskt skötselområde, som består av främst tallskog och aspdominerad lövskog. Skogen är uppkommen efter brand och naturvärdena bibehålls bäst genom att man upprätthåller brandens påverkan i området genom återkommande naturvårdsbränningar. För att förlänga livslängden på de värdefullare lövbestånden uppkomna efter branden så bör man även ringbarka och hugga bort gran ur dessa. Utöver det behandlas nedan även skötselområdet friluftsliv och anläggningar.

1. Brandpräglad tall- och lövskog med skötsel genom naturvårdsbränning och ringbarkning och borthuggning av gran
2. Friluftsliv och anläggningar

Skötselområde 1: Brandpräglad tall- och lövskog med skötsel genom naturvårdsbränning och ringbarkning och borthuggning av gran (cirka 126 hektar)

Beskrivning

Detta skötselområde omfattar hela naturreservatet och består av brandpräglad skog av olika karaktär och med olika höga naturvärden. För att upprätthålla brandpräglan i området behöver man utföra naturvårdsbränningar inom reservatet. Att bränna för att döda en del av de tallar och aspar som står där kan förhoppningsvis ge upphov till rotskott från asparna som ger en ny generation lövträd.

På toppen av berget växer en gallrad tallskog med låga naturvärden. Genom att låta tallarna åldras kommer dock även denna del av reservatet att med tiden utveckla

naturvärden. En bränning skulle öka naturvärdena här snabbare genom att skada och döda enskilda tallar.

Gallrad tallskog på toppen av Täxberget där en naturvårdsbränning skulle höja naturvärdena genom att bland annat skapa variation i beståndet och död ved.

Med tanke på att det är en tekniskt lite svårare bränning och att naturvärdena inte är akut hotade av brist på brand är det inte nödvändigt att utföra bränningar i Täxberg inom den närmaste 10-årsperioden. Man kan med fördel dela upp området i flera olika bränningsområden för att kunna upprätthålla en kontinuerlig branddynamik.

För att förlänga livslängden på de finare aspbestånden bör man dock redan nu gå in och ringbarka och hugga bort den uppkommande granen i dessa. Detta kommer även att gynna de arter som är knutna till gammal asp som man hittat i området. Om möjligt bör man försöka undanta de allra finaste aspbestånden från bränning så länge dessa fortfarande hyser arter och har höga naturvärden knutna till gammalt löv. Detta är dock tekniskt svårt då dessa ligger omgivna av skog som ska brännas och naturliga brandgränser saknas. Då det är av större nytta för naturvärdena att naturvårdsbränning sker ska det inte vara ett hinder om man inte kan hitta metoder för att undanta vissa finare bestånd.

Även lövuppslaget längs skogsbilvägen kan förhoppningsvis med åren ta över de värden som finns på de gamla lövträden idag. Älgbetet är dock ett klart hot mot lövföryngringen i detta område.

Bevarandemål

Skogens tillstånd kommer att vara mer gynnsamt när branden skapat variation i de annars likartade skogarna och skadat vissa träd medan andra dött. Branden bör skapa förutsättningar för förnying och ska på sikt leda till att det finns träd i olika åldrar och dimensioner. Genom att se till att flesta av de gamla överståndarna överlever en brand finns det tillgång på riktigt gamla träd till nytta för de arter som kräver detta. Död ved ska finnas i olika grovlekar och nedbrytningsstadier. En del av de träd som överlever branden bör utveckla brandljud. Det är viktigt att bibehålla den stora andelen lövträd i reservatet, andelen löv bör uppgå till minst 10 %, men kan vara ojämnt fördelat över området. Arealen värdekärna ska vara minst 100 hektar. Skötseln ska sträva efter att arronderingsmarken och utvecklingsmarken ska övergå till värdekärna.

Aspbestånd med inväxande gran där man behöver ringarka och hugga bort granen för att förlänga livslängden på asparna. Dessa bestånd bör om det är möjligt försöka undantas från bränning så länge dessa fortfarande bär arter och har höga naturvärden knutna till gammalt löv.

Skötselåtgärder

Naturvårdsbränning ska ske i skötselområde 1. Naturvårdsbränning inom skötselområdet ska föregås av en bränningsplanering. Den bör ta hänsyn till Länsstyrelsens regionala

bränningsstrategi. Inför en bränning måste tilltänkt bränningsområde besökas i fält för att slutgiltigt avgöra lämpligheten. I en bränningsplanering ska hänsyn till kulturmiljö- och icke brandgynnade naturvårdsintressen beaktas.

Mål för naturvårdsbränningarna är i första hand att

- Skapa brandljud på de yngre tallarna i området
- Skapa mer varierade bestånd genom stor variation i trädmortalitet
- Skapa förutsättningar för att en ny generation lövträd ska kunna växa upp

Skötsel ska även ske inom skötselområdet genom att man ringbarkar eller hugger bort gran i de äldre aspebestånden som finns i reservatet.

Mål för ringbarkningen och borthuggning av granen är i första hand att

- Förlänga livslängden på de befintliga äldre aspbestånden som finns i reservatet.

Löpande skötsel

Ringbarkning och borthuggning av granar i äldre lövbestånd. Återkommande naturvårdsbränningar.

Skötselområde 2: Friluftsliv och anläggningar

Beskrivning

Utsikten från toppen är sevärd. För att tillgängliggöra området anläggs en markerad vandringsled, ledsträckningen på skötselkartan är preliminär och kan behöva anpassas till terrängen. Man bör använda sig av den befintliga skogsbilvägen som går i reservatet och förlägga en del av ledsträckningen längs denna.

Informationstavlor sätts upp vid de två vägar som ansluter till reservatet.

Parkeringsmöjligheter finns vid informationsskylten i områdets västra del.

Den väg som går in i området ska inte underhållas för biltrafik. Det är viktigt att det lövuppslag som kommit längs väggatan tillåts växa upp och inte röjs bort. Detta ska dock inte hindra underhåll av den vandringsled som ska märkas upp och följa vägen, denna ska dock inte vara lika bred som den befintliga vägen.

Bevarandemål

Information om reservatet och vilka föreskrifter som gäller där ska finnas på informationstavlor i anslutning till området och via länsstyrelsens hemsida. Från allmän väg ska det finnas en vägvisare. För att underlätta för besök finns en vandringsled som hålls i gott skick.

Skötselåtgärder

Initialåtgärder

Information på Länsstyrelsen hemsida. Informationsskylt. Markering av stig. Markering av reservatsgräns. Sätta upp vägvisare fram till reservatet.

Löpande skötsel

Se till att hemsida, skyltar och skyltställ håller god kvalitet och aktuell information. Underhålla leder och gränsmarkeringar.

4. Jakt och fiske

Bildandet av naturreservatet medför viss inskränkning i jakten. Det är inte tillåtet att sätta upp åtel, jaga med fälla och snara eller upplåta korttidsjakt i naturreservatet.

Inskränkningen i jakten omfattar även reglering av jakttorn och jaktpass. Uppförande av jakttorn och jaktpass kan påtagligt minska upplevelsen av ett ostört område. Jakttorn får inte uppföras, dock får gamla torn stå kvar om de underhålls.

Inga inskränkningar finns för fisket.

5. Dokumentation och uppföljning

Dokumentation

Förvaltaren ansvarar för att väl dokumentera alla nyskapande åtgärder och restaureringar. Förvaltaren ska även dokumentera underhållsåtgärder samt tillsyn av friluftsanläggningar.

Uppföljning

Bevarandemål

Uppföljning kommer att göras i ett urval av skyddade områden med olika naturtyper.

Uppföljning av bevarandemål och åtgärder ska göras som underlag för utvärdering av om syftet med reservatet uppnås. Uppföljningen genomförs av Länsstyrelsen.

Restaureringsåtgärder

Uppföljning av alla restaureringsåtgärder ska göras på initiativ av förvaltaren, i samverkan med funktionen för områdesskydd vid länsstyrelsen.

Övriga skötselåtgärder

Förvaltaren ansvarar för att följa upp genomförda skötselåtgärder.

6. Revidering av skötselplanen

Skötselplanen gäller tills vidare och revideras då uppföljningen indikerar att behov finns, eller om skötselplanen i övrigt är inaktuell.

7. Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Skötselåtgärd	Prioritet	Finansiering
Informationsskyltar, vandringsled, vägvisare, gränsmarkering	1	Reservatsanslag
Ringbarkning och borthuggning av gran	2	Reservatsanslag
Bränning	3	Reservatsanslag
Uppföljning av skötselåtgärder		Reservatsanslag
Underhåll skyltning, vandringsled och gränsmarkering		Reservatsanslag
Uppföljning av Bevarandemål		Anslag för uppföljning

8. Skötselplanekarta

